

**w sprawie : uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014r -2016r.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r poz.594, poz 645,poz 1318) oraz art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz 182 ,poz.509),oraz art.6 ust.2 pkt1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r Nr 180,poz.1493 ,Dz. U. z 2009 Nr 206 poz 1589, Dz. U. 2010 Nr 28 poz.146, Nr 125 poz 842, Dz. U z 2011 Nr 149 poz. 887)

Rada Gminy Trzcínica uchwala, co następuje:

§1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016 w brzmieniu załącznika do uchwały .

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzcínica.

§3.

1.Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Trzcínica i BIP

2.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

mer Zdzisław Wikolaniec

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014– 2016
w Gminie Trzcínica**

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakoby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest jednym z najczęściej popełnianych przestępstw w Polsce.

Sprawcy przemocy są bezwzględni – zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą się cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Istnieją jednak powody by sądzić, że przemoc rodzinna dotyczy także często mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej, dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom, jak i ofiarom przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia).

1. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną, a także prawną, moralną i psychologiczną

-perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawy.

-perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc oraz opis metod wsparcia.

-perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczności obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwić.

-perspektywa prawna – kiedy akt przemocy jest przestępstwem skodyfikowanym w kodeksie karnym i zagrożonym określoną karą,

-perspektywa moralna – kiedy dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego, a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych,

-perspektywa psychologiczna – kiedy przemoc to sytuacja cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą, a osobą doświadczającą przemocy.

Z każdego punktu widzenia przemoc w rodzinie może być różnie opisywana, może wywoływać różnorodne emocje, począwszy od skrajnego współczucia po niepohamowany gniew i sprzeciw. Jakby nie patrzeć, pomimo sporów definicyjnych, zjawisko przemocy w rodzinie (intencjonalne działanie członka rodziny, wykorzystującego nierównowagę sił, naruszające prawo i dobra osobiste) jest przede wszystkim indywidualnym dramatem osób jej doświadczających i jako takie staje się przedmiotem publicznej debaty.

Przemoc w rodzinie, w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym a także wywołujące cierpienia, krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Do form przemocy w rodzinie zalicza się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna to: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przetrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, powodowanie oparzeń, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

Przemoc psychiczna: to: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, itp.

Przemoc seksualna: to wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi i sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp. W przypadku dzieci częściej używa się określenia „dziecko wykorzystywane seksualnie”.

Dziecko wykorzystywane seksualnie to : każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony (wiek ten określa prawo), którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby drugiej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby drugiej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystywaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.

Przemoc ekonomiczna i zaniedbanie to: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki uniemożliwianie zaspakajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną) itp.

2. SKUTKI PRZEMOCY

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko ukazanie jej przyczyn, definicji oraz form występowania, ale również wskazanie na jej główne skutki.

Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

1) Skutki indywidualne

Osoby uwiękane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy, mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa, będącego skutkiem przewlekłego stresu lub / i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci-ofiar przemocy-skutkiem może być: śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa, trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki uzależniające, uzależnienie, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym.

Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

2. Skutki społeczne

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają.

Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba

bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowań. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami i sięgają po środki uzależniające.

Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce. Dorosli którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

3)Skutki ekonomiczne

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

3. KOMPETENCJE SŁUŻB

Działania mające na celu powstrzymanie aktów przemocy w rodzinie będą tym skuteczniejsze, im wcześniej i bardziej stanowczo zostanie podjęta interwencja, powstrzymanie sprawcy, uruchomienie procedury wymiany informacji oraz zorganizowana interdyscyplinarna pomoc ofiarom przemocy.

Ważne jest, aby interweniujący, poruszający się w obszarze przypisanych jego profesji kompetencji, miał wiedzę na temat kompetencji i obowiązków spoczywających na przedstawicielach innych instytucji podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1) Zadania pomocy społecznej.

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji.

Pomoc społeczne jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu: ubóstwa, alkoholizmu, narkomanii, bezdomności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać wystąpieniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W strukturach lokalnych działa gminny ośrodek pomocy społecznej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownicy socjalni:

- przeprowadzają wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby,
- uruchamiają procedurę „**Niebieskiej Karty**” przewidzianej dla pomocy społecznej, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą),
- przygotowują wszechstronny plan pomocy,
- monitorują efekty podjętych działań,
- pomagają w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,
- udzielają szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazują miejsce gdzie można uzyskać taką pomoc,
- udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,

- w uzasadnionych przypadkach udzielają pomocy finansowej (w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych) oraz rzeczowych (np. odzież, żywność),
- informują o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazują miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym o możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hotelach, ośrodkach interwencji kryzysowej,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa, powiadamiają organy ścigania,
- w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownicy socjalni, wykonujący obowiązki służbowe mają prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej (decyzje o odebraniu dziecka podejmowana ma być przez pracownika socjalnego wspólnie z policjantem, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką). O tym fakcie pracownik socjalny powinien niezwłocznie powiadomić sąd opiekuńczy (nie później niż w ciągu 24 godzin),
- mają obowiązek poinformować rodziców lub opiekunów prawnych bądź faktycznych dziecka o prawie do złożenia przez nich zażalenia do właściwego sądu opiekuńczego na odebranie dziecka oraz o możliwości złożenia zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego bądź policjanta dokonującego odebrania dziecka (pouczenie o przysługujących w tym wypadku prawach należy wręczyć na piśmie), w przypadku, gdy rodzice lub opiekunowie dziecka zdecydują się złożyć zażalenie za pośrednictwem w/w pracownika socjalnego, powinien on niezwłocznie dostarczyć je do właściwego sądu opiekuńczego,
- biorą udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez Wójta Gminy a także tworzonych przez zespół grup roboczych,
- współtworzą, inicjują i uczestniczą w lokalnych przedsięwzięciach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- współpracują z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania zjawisku.

2) Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii funkcjonuje w Gminie na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań członków komisji należy m. in.

- uruchamianie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego,
- wezwanie osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- uruchamianie procedury „**Niebieskiej Karty**” przewidzianej dla GKRPA, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, wypełnienie odpowiedniej dokumentacji (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą),
- udzielenie informacji nt. możliwości uzyskania wsparcia w środowisku lokalnym, instytucjach placówkach udzielających pomocy i wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie planu pomocy, monitorowanie sytuacji rodziny,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomienie policji lub prokuratury,

- wnioskowanie do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- branie udziału w działaniach zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez Wójta Gminy Trzcinica, a także tworzonych przez zespół grup roboczych,
- współpraca z przedstawicielami innych służb i organizacji: ośrodkiem pomocy społecznej, policją, kuratorem sądowym, pedagogiem szkolnym,

3) Zadania instytucji ochrony zdrowia

Oprócz udzielania pomocy przez pracowników ochrony zdrowia, istotne jest:

- rozpoznawanie przez nich sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- poinformowanie ofiary o możliwościach szukania pomocy,
- w sytuacjach dotyczących dzieci – zwrócenie się do sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodziny,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego socjalnego zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie
- uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” przewidzianej dla przedstawicieli ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą),
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych, powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, Policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa (ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego) powiadomienie organów ścigania.

Przedstawiciele ochrony zdrowia wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez Wójta Gminy, a także tworzonych przez zespół grup roboczych.

4) Zadania placówek oświatowych

Przedstawiciele placówek oświatowych mają kompetencje, aby:

- rozpoznać sygnały świadczące o doznawaniu przez dziecko form krzywdzenia, zaniedbania,
- utrzymywać kontakt z rodziną dziecka,
- wystąpić do sądu o wgląd w sytuację rodziny,
- powiadomić policję lub prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- udzielić wsparcia,
- skierować do specjalistycznej placówki, poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- monitorować sytuację dziecka i rodziny, współpracując z innymi służbami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty” przewidzianej dla przedstawicieli oświaty w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą),
- wchodzić w skład zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez Wójta Gminy, a także tworzonych przez zespół grup roboczych.

5) Zadania organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe to głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarą przemocy domowej organizują: telefony zaufania punkty informacyjno-konsultacyjne, schroniska, hotele, świetlice dla dzieci.

W ramach swojej działalności oferują, m.in.:

- pomoc psychologiczną w grupie i kontakcie indywidualnym,
- prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych,
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych,
- pomoc socjoterapeutyczną, materialną, organizację czasu wolnego i wypoczynku, wsparcie adresowe dla dzieci,
- podejmowanie interwencji u innych służb, mających na celu ujawnienie przemocy i zapewnienie pomocy jej ofiarom.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez Wójta Gminy, a także w ramach potrzeb, w skład zespołu grup roboczych.

Ponadto wszystkie wymienione powyżej instytucje prowadzą ścisłą współpracę z organami policji oraz wymiaru sprawiedliwości w ramach posiadanych przez nie kompetencji.

4. AKTY PRAWNE, NA PODSTAWIE KTÓRYCH BĘDZIE REALIZOWANY PROGRAM

1. Ustawy z dnia 29 Lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami)
2. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganie alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
3. ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362),
4. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
5. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.),
6. Ustawy z dnia 25 Lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9 poz. 59, z późn. zm.).
7. Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.).
8. Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).
9. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).
10. Ustawy z dnia 29 Lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1484).

II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY Trzcínica

Struktura mieszkańców Gminy Trzcínica

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Trzcínica wynika, że na koniec 2013r. struktura mieszkańców Gminy Trzcínica przedstawiała się następująco:

1. liczba mieszkańców wyniosła **4861 osoby**
2. liczba osób do 18 roku życia **1080 osób**
3. liczba osób powyżej 18 roku życia **3781 osoby**

Ze statystyk policji wynika, że na terenie gminy w roku 2013 przeprowadzonych zostało 3 interwencji domowych. We wszystkich przypadkach założone zostały „Niebieskie Karty”, z uwagi na podejrzenie przemocy w rodzinie. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci oraz osoby starsze.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III.PROGRAM

1.Adresaci programu

Program skierowany jest w szczególności do:

- ofiar przemocy w rodzinie: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy,
- przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy
- społeczności lokalnej,

2. Cele Programu

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy ,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2.1. Cele programu będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) kształtowanie postaw społeczności lokalnej poprzez działania edukacyjne, profilaktyczne i informacyjne.

2.2. Realizacja celów zakłada

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy przemocy w rodzinie,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy
- 3) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- 4) edukacje dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 5) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

3. Zasoby Gminy Trzcínica w zakresie realizacji programu

- 1) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- 2) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcje wspierające, tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcínicy, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Trzcínicy, zakłady opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, psycholog, organizacje pozarządowe.

4. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu

- 1) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- 2) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- 3) dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- 4) dobra współpraca służb i instytucji na terenie Gminy oraz poza nią,
- 5) otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- 6) chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

5. Zagrożenia w realizacji zadań programu

- 1) stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- 2) negatywne wzorce zachowań społecznych,
- 3) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- 4) brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- 5) problem uzależnienia os alkoholów w rodzinach,
- 5) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
- 6) zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.

6. Realizacja celów programu

1) *Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Trzcínica realizowane jest w szczególności poprzez:*

- A) Określony w drodze uchwały tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działania:

- Rada Gminy Trzcínica

B) Zespół Interdyscyplinarny

Podmiot realizacji działania:

- Wójt Gminy Trzcínica

C) Współpracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych mającą na celu:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Trzcínica,
- b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- c) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- f) opracowanie i realizacja planu pracy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- g) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych występowaniem przemocy.
- h) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Trzcinicy,
- placówki oświaty,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,
- kurator zawodowy ,

D) Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- a) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, w tym prowadzenie warsztatów wychowawczych (szkoły dla rodziców),
- b) propagowanie mediacji (w tym mediacji rodzinnych) zanim dojdzie do przemocy,
- c) obalanie mitów na temat przemocy,
- d) szkolenia na temat przemocy,
- e) prowadzenie zajęć wychowawczych oraz informacyjno-edukacyjnych zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia zjawiska przemocy rówieśniczej,
- f) realizacja programów edukacyjnych i wspierających dotyczących zapobiegania przemocy wobec dzieci i osób dorosłych (osoby starsze, niepełnosprawne itp.),
- g) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- h) organizowanie debat, konferencji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- i) udział w kampaniach ogólnopolskich,
- j) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków.

Podmioty realizujące działania:

- Zespół Interdyscyplinarny Gminy w Trzcinicy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy,
- placówki oświatowe,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Trzcinicy,
- organizacje pozarządowe,
- parafie,

2) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie realizowane jest w szczególności poprzez:

- a) izolowanie sprawców przemocy,
- b) udzielenie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- c) przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,
- d) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Kępnie w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- e) realizację działań podejmowanych w oparciu o procedurę „ Niebieskiej Karty”,

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy,
 - Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Trzcinicy,
 - placówki służby zdrowia,
 - placówki oświatowe,
- przy współpracy organów policji i wymiaru sprawiedliwości.

3) Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizowane jest w szczególności poprzez:

A) Rozpowszechnianie informacji na temat:

- a) bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- b) pozyskanie zaświadczenia lekarskiego,
- c) praw osób będących ofiarami przemocy,
- d) programów korekcyjno-edukacyjnych,
- e) instytucji udzielających wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy i ich rodzin.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy,
 - Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Trzcinicy,
 - placówki służby zdrowia,
 - placówki oświatowe,
- przy współpracy organów policji i wymiaru sprawiedliwości.

B) Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- a) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- b) współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy,
- ośrodki interwencji kryzysowej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kępnie,
- Komenda Powiatowa Policji w Kępnie,
- Sąd Rejonowy w Kępnie,
- Prokuratura Rejonowa w Kępnie,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Trzcinicy,
- Poradnia Terapii Uzależnień „REMEDIUM” w Kępnie,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,

C) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy,
- placówki interwencyjne dla dzieci i młodzieży.

Realizatorzy Programu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

7. PROGNOZOWANE EFEKTY

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy,
- 2) Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, w tym spadek liczby rodzin, w których podejmowano interwencje wielokrotnie,
- 3) Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej- stała edukacja.
- 4) Zmiana postaw życiowych społeczności lokalnej (w tym ofiar przemocy w rodzinie)

8. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie na bieżąco przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy, poprzez stały kontakt z podmiotami Programu.

9. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy do końca I kwartału następnego roku przedłoży Radzie Gminy w Trzcinicy sprawozdanie z realizacji Programu

10. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy w Trzcinicy na lata 2014 – 2016 są środki własne Gminy, oraz środków własnych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

17. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU: styczeń 2014r. do grudzień 2016r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
mgr Zdzisław Mikołajczyk